

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30523/2023
26.06.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Град ..., чији је пуномоћник Горан Цветковић, адвокат из ..., против туженог ББ из села ..., Град ..., чији је пуномоћник Александар Милеуснић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2641/23 од 11.07.2023. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2641/23 од 28.09.2023. године, у седници одржаној 26.06.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2641/23 од 11.07.2023. године, исправљена решењем истог суда Гж 2641/23 од 28.09.2023. године и предмет враћа истом суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 1264/21 од 10.04.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужилац искључиви власник помоћних објеката и то: стаје са свињцем, пољског вц-а и базена за стајско ђубриво који се налазе на западном делу катастарске парцеле број .. КО ..., што је тужени дужан признати и трпети правне последице ове пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка од 236.100,00 динара са законском затезном каматом од дана падања у доцњу до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2641/23 од 11.07.2023. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2641/23 од 28.09.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је искључиви власник помоћних објеката и то: стаје са свињцем, пољског вц-а и базена за стајско ђубриво који се налазе на западном делу катастарске парцеле број .. КО ..., што је тужени дужан признати и трпети правне последице и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка од 272.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и

погрешне примене материјалног права. Допуна ревизије није разматрана од стране Врховног суда јер је поднета по протеклу рока за изјављивање ревизије.

Тужени је поднео одговор на ревизију, са захтевом за накнаду трошкова његовог састава.

Врховни суд је испитао побијану другостепену пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23) и нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Међутим, основано се у ревизији указује да је у поступку доношења побијане пресуде пред другостепеним судом учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3. ЗПП јер је другостепени суд без отварања главне расправе другачије ценио доказе изведене од стране првостепеног суда и утврдио другачије чињенично стање од оног утврђеног у првостепеној пресуди, на чему је засновао своју преиначујућу одлуку.

Наиме, из чињеничног стања наведеног у образложењу првостепене пресуде произилази да су парничне странке сувласници на катастарској парцели број .. КО ... и то тако што је тужилац сувласник на 2/3 идеална дела, а тужени на 1/3 идеалних делова. На предметној катастарској парцели изграђена је породична стамбена зграда која је сада у искључивој својини тужиоца (правноснажном пресудом Општинског суда у Лесковцу П 2617/85 од 12.01.1988. године је била утврђена сусвојина тужиоца и његових родитеља на овом објекту). Тужилац је решењем Општинског суда у Лесковцу О 601/07 од 20.04.2007. године наследио 2/3 предметне катастарске парцеле са кућом од својих родитеља. По тужби тужиоца вођен је поступак пред истим судом под бројем П 3349/97 у коме је одбијен његов тужбени захтев да се поништи уговор о купопродаји Ов 6215/96 од 12.08.1996. године и утврди његово право својине на 1/3 идеална дела предметне катастарске парцеле. Ради се о уговору којим је тетка тужиоца (ВВ) продала свој сувласнички удео од 1/3 идеалног дела предметне парцеле туженом. У поступку извршења пред Основним судом у Лесковцу И 2283/10 извршено је издвајање сувласничког удела туженог тако што му је уступљено земљиште јужног дела предметне катастарске парцеле, као и западног дела на коме се налазе помоћни објекти који су предмет ове парнице. У ванпарничном поступку Основног суда у Лесковцу Р 6/2001 овде парничне странке су покушале да спроведу поступак физичке деобе предметне парцеле, али је овај поступак прекинут решењем од 21.01.2011. године због покренуте парнице. У другом ванпарничном поступку физичке деобе предметне катастарске парцеле који се води под бројем Р1 154/17 овде тужени је тражио да му се уступе у својину и предметни помоћни објекти. Пресудом Основног суда у Лесковцу П 6064/18 од 08.01.2019. године утврђено је да је тужилац извршио заузеће сувласничког удела туженог и обавезан је да му преда у државину заузети део парцеле уклањањем свих непокретности и покретних ствари. На катастарској парцели број .. КО ... су раније постојали помоћни објекти - штала и сењак лоцирани у северозападном делу парцеле, који су по утврђењу овог суда грађени 40.тих година прошлог века, док су помоћни објекти који су предмет ове парнице - стаја са свињцем, пољски вц и базен за стајско ђубриво лоцирани у југозападном делу парцеле и грађени су 60.тих година

прошлог века у време када је грађена и кућа на предметној парцели, од стране родитеља тужиоца, а касније и тужиоца који их искључиво користи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а посебно од утврђења да су предметне помоћне објекте - стају са свињцем, пољски вц и базен за стајско ђубриво градили родитељи тужиоца у време када је грађена и кућа на предметној парцели, а да их је касније дограђивао и тужилац који их искључиво користи од момента када су изграђени до дана подношења тужбе у овој парници, првостепени суд је усвојио тужбени захтев са становиштем да је тужилац стекао право својине на предметним помоћним објектима по основу градње својих правних претходника и своје личне градње у смислу члана 22. Закона о основама својинскоправних односа. Становиште овог суда је да су помоћни објекти припадци главног објекта – куће на предметној катастарској парцели и да стога деле његову правну судбину, са аргументацијом да је у време када су грађени катастарска парцела број .. била јединствена парцела (није била физички подељена између тадашњих сувласника – родитеља и тетке тужиоца) и да су помоћни објекти грађени да би служили за потребе главног објекта, односно за потребе породичног домаћинства тужиоца и његових родитеља.

Другостепени суд није прихватио чињенично-правни закључак првостепеног суда, већ је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за утврђење искључивог права својине тужиоца на предметним помоћним објектима на катастарској парцели .. КО ..., позивајући се на процесна правила о терету доказивања. Овај суд сматра да тужилац није доказао чињеницу да је његов отац градио помоћне објекте на којима тражи право својине, утврђујући (а супротно оцени исказа тужиоца и сведока коју је дао првостепени суд) да су ови објекти грађени много раније, можда 1940. године. Према оцени овог суда није поуздано утврђено ни то да предметне помоћне објекте користи искључиво тужилац, у ситуацији када тужени континуирано покушава да оствари своје право на 1/3 дела пацеле за коју је судском одлуком утврђено да му припада (реални део парцеле који је њему уступљен у посед у поступку извршења пред Основним судом у Лесковцу И 2283/10), а како је тужилац знао да је тужени стекао сусвојину на предметној парцели уговором о купопродаји (закљученим 1996. године са тужиоцевом тетком), то тужилац није савестан држалац, због чега нема основа за утврђење његовог права својине на предметним помоћним објектима ни по основу одржаја у смислу члана 28. ставови 2, 4. и 5. Закона о основама својинскоправних односа на које се другостепени суд позвао у својој одлуци.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је без отварања главне расправе утврдио другачије чињенично стање од оног из првостепене пресуде, а на чему је засновао своју преиначујућу одлуку, чиме је учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3. ЗПП, што је ревизијски разлог из члана 407. став 1. тачка 3. истог закона на који се указује ревизијом. Када је нашао да је чињенично стање у ожалбеној пресуди непотпуно и погрешно утврђено, а првостепена пресуда је већ једном била укинута (решењем Апелационог суда у Нишу Гж 87/21 од 26.01.2021. године), другостепени суд је био дужан да у смислу члана 383. став 3. ЗПП отвори усмену јавну расправу, изведе и оцени све доказе у смислу члана 8. ЗПП и тек након тога мериторно одлучи о жалби туженог, односно о постављеном тужбеном захтеву.

С обзиром на учињену битну повреду у поступку пред другостепеним судом, по оцени Врховног суда за сада се не може испитати правилност примене материјалног

права јер је и чињенично стање недовољно расправљено и самим тим непотпуно утврђено, у погледу времена градње и начина коришћења спорних помоћних објеката на предметној катастарској парцели која је у сувласништву парничних странака. Посебно имајући у виду уделе парничних странака на овој катастарској парцели, а везано за опредељене реалне делове исте које свака странка користи и зависно од фаза градње предметних помоћних објеката.

Следом наведеног, у поновном жалбеном поступку другостепени суд ће у смислу изнетих примедби отклонити учињену повреду поступка и оценити правилност и потпуност чињеничног стања утврђеног у првостепеној пресуди, па ће у зависности од тога оценити да ли је потребно да се пред тим судом понове већ изведени докази, у ком случају ће заказати расправу водећи рачуна да је првостепена пресуда већ једнапут била укидана.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 415. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били потребни туженом за вођење ове парнице, па је применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**